OIKEUSMINISTERIÖ
Demokratia ja julkisoikeusosasto
Neuvotteleva virkamies Anna Kiiskinen

Muistio
4.6.2021

Valtioneuvoston asetus kielilain täytäntöönpanosta annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta

1. Tausta

Valtioneuvoston asetus kielilain täytäntöönpanosta (433/2004) annettiin 27.5.2004 ja se tuli voimaan 15.6.2004. Sitä on muutettu 1.1.2005 ja 1.1.2016 voimaan tulleilla asetuksilla (16.12.2004/1130 ja 22.10.2015/1277). Asetus sisältää säännökset kieliasiain neuvottelukunnasta sekä kielilainsäädännön soveltamista koskevasta kertomuksesta.

Kieliasiain neuvottelukunta on oikeusministeriön yhteydessä toimiva ja ministeriötä avustava, yhteiskunnan eri sektoreita edustava asiantuntijaelin, jonka tehtävänä on kielellisten oikeuksien edistäminen. Valtioneuvosto asettaa neuvottelukunnan neljäksi vuodeksi kerrallaan. Edellisen kieliasiain neuvottelukunnan toimikausi oli 1.4.2016–31.3.2020. Neuvottelukunnan toimintaa kehitettiin toimikauden aikana. Neuvottelukunnan toimintasuunnitelmaan kirjattiin, että neuvottelukunta toteuttaa syksyllä 2019 itsearvioinnin, silmällä pitäen uuden neuvottelukunnan asettamista. Arviointi toteutettiin kyselyllä, joka lähetettiin neuvottelukunnan jäsenille, varajäsenille ja pysyville asiantuntijoille. Kysely lähetettiin yhteensä 17 henkilölle. Vastanneita oli 10. Kysymykset liittyivät neuvottelukunnan kokoonpanoon ja kokoon, neuvottelukunnassa edustettuina oleviin kieliryhmiin, neuvottelukunnan tehtäviin, toiminnan painopisteisiin (kansalliskielet ja muut kielet), työskentelymenetelmiin ja toimintatapoihin sekä vaikuttavuuteen.

Asetus on neuvottelukunnan työssä ja arvioinnissa saadun palautteen perusteella osoittautunut tietyiltä osin vaikeaselkoiseksi ja sitä on syytä selkeyttää. Asetuksen selkeyttä on erityisesti vaikeuttanut se, että neuvottelukunnan toiminnan järjestämisestä on säädetty asetuksen eri pykälissä sekä erikseen vahvistettavassa työjärjestyksessä. Samalla kun asetukseen tehdään edellä mainitut selkeyttävät muutokset, siihen voidaan myös tehdä muita tarpeelliseksi katsottuja sisällöllisiä muutoksia.

2. Tavoitteet

Tavoitteena on yksinkertaistaa ja selkeyttää kieliasiain neuvottelukunnan toimintaa kokoamalla neuvottelukuntaa koskevat säännökset neljään pykälään ja kumoamalla erillinen työjärjestys. Tavoitteena on myös selkeyttää neuvottelukunnan tehtäviä, jotta niistä ilmenisi selkeämmin neuvottelukunnan ydintehtävät. Neuvottelukunnan tehtävien osalta tavoitteena on, että asetus jatkossakin mahdollistaisi laajasti kansalliskieliä ja muita kieliä sekä yleisesti maan kieliolojen seurantaa ja edistämistä koskevat tehtävät. Samalla neuvottelukunnan tehtäviin on tarkoitus lisätä vuoropuhelun edistäminen hallituksen ja kieliryhmien välillä.

Neuvottelukunnan kokoonpanon osalta tavoitteena on, että neuvottelukunnassa olisi jatkossakin edustus neuvottelukunnan tehtävien näkökulmasta olennaisilta yhteiskunnan aloilta. Lisäksi neuvottelukunnassa olisi edustus niistä järjestöistä, joiden lakisääteisenä tehtävänä on edistää maan ruotsinkielisen väestön ja alkuperäiskansan saamelaisten kielellisiä oikeuksia.

3. Säännöskohtaiset perustelut

3.1. Yleistä

Asetuksen rakennetta ehdotetaan muutettavaksi siten, että neuvottelukuntaa koskevat säännökset kootaan asetuksen 1 luvussa neljään pykälään: 1 § Neuvottelukunnan tarkoitus, 2 § Tehtävät, 3 § Kokoonpano ja 4 § Toiminnan järjestäminen. Uuteen 4 §:ään on tarkoitus koota tarvittavat päätösvaltaisuutta (nykyinen 4 §), työjärjestystä (nykyinen 5 §), sihteeristöä (nykyinen 6 §), sekä palkkioita (nykyinen 8 §) koskevat säännökset. Samalla ehdotetaan kumottavaksi nykyisen asetuksen 5–8 §.

3.2. Muutettavat pykälät

1 § Neuvottelukunnan tarkoitus

Pykälässä säädettäisiin neuvottelukunnan tavoitteista, toimikaudesta ja asettamisesta. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi pykälän sisältöä paremmin kuvaavaksi. Pykälän sisältö vastaisi voimassa olevan asetuksen pykälää, mutta siihen ehdotetaan lisättäväksi neuvottelukunnan kielellisten oikeuksien edistämistehtävä. Neuvottelukunta on jo edellisellä toimikaudellaan edistänyt kielellisiä oikeuksia mm. ottamalla kantaa kielellisten oikeuksien kannalta merkittäviin uudistuksiin sekä hallitusohjelmaan. Lisäksi neuvottelukunta on edistänyt hallituksen ja kieliryhmien välistä vuoropuhelua järjestämällä vuosittain kieliasiain neuvottelupäivät. Pykälään ehdotettu lisäys kuvastaisi paremmin neuvottelukunnan tosiasiallista toimintaa.

2 § Tehtävät

Pykälässä säädettäisiin neuvottelukunnan tehtävistä. Voimassa olevan asetuksen 2 §:n 1 momentin 1–5 kohtien tehtävät ehdotetaan koottavaksi kolmeen kohtaan ehdotetun asetuksen 2 §:n 1 momenttiin ja tiivistettäväksi, jotta neuvottelukunnan ydintehtävät ilmenisivät selkeämmin.

Pykälän 1 momentin 1 kohdan mukaan neuvottelukunnan tehtävänä olisi jatkossakin avustaa oikeusministeriötä kielilainsäädännön täytäntöönpanon ja soveltamisen seurannassa. Valtioneuvoston kielikertomuksen valmistelussa avustaminen voidaan katsoa kuuluvan seurantatehtävään, ja se ehdotetaan siirrettäväksi voimassa olevan asetuksen 1 momentin 3 kohdasta ehdotetun asetuksen 1 momentin 1 kohtaan.

Pykälän 1 momentin 2 kohtaan ehdotetaan sisällytettäväksi voimassa olevan asetuksen 1 momentin 2 ja 4–5 kohtien tehtävät, mutta yksinkertaistetussa ja tiivistetyssä muodossa. Neuvottelukunnan tehtävänä olisi ehdotetun 1 momentin 2 kohdan mukaan tukea kielilainsäädännön täytäntöönpanoa sekä kansalliskielten käytön ja aseman edistämistä, ja tätä varten tarvittaessa tehdä esityksiä ja antaa lausuntoja. Voimassa olevan asetuksen 1 momentin 2 ja 4–5 kohtien mukaan neuvottelukunnan tehtävinä on valmistella esityksiä ja suosituksia ja antaa lausuntoja moninaisista kielilainsäädäntöä ja sen täytäntöönpanoa koskevista kysymyksistä. Vaikka on tärkeää, että neuvottelukunta voi tehdä esityksiä, valmistella suosituksia ja antaa lausuntoja, rutiininomaisten esitysten, suositusten ja lausuntojen valmisteleminen on osoittautunut haasteelliseksi. Pykälän 1 momentin 2 kohtaan ehdotettujen muutoksen myötä neuvottelukunnan asetuksessa säädetyt tehtävät olisivat paremmin tasapainossa neuvottelukunnan käytännön toiminnan kanssa.

Pykälän 1 momentin 3 kohdassa ehdotetaan neuvottelukunnan uudeksi tehtäväksi vuoropuhelun edistäminen hallituksen ja kieliryhmien välillä. Neuvottelukunta on edellisellä toimikaudellaan asetuksessa säädettyjen tehtävien lisäksi järjestänyt vuosittain kieliasiain neuvottelupäivän, jossa kieliryhmillä on ollut mahdollisuus käydä vuoropuhelua hallituksen kanssa ajankohtaisista kielellisiin oikeuksiin liittyvistä kysymyksistä. Neuvottelukunnan arviointia koskevaan kyselyyn vastanneet olivat sitä mieltä, että neuvottelupäivä on ollut hyödyllinen toimintatapa. Vuoropuhelun edistäminen olisi siis perusteltua lisätä neuvottelukunnan ydintehtäviin.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin neuvottelukunnan muista tehtävistä, joita se voi hoitaa esimerkiksi muiden kielten ja yleisten kieliolojen osalta. Neuvottelukunta voisi voimassa olevan asetuksen 2 momentin 1 kohdan mukaisesti jatkossakin osallistua muita kieliä kuin kansalliskieliä koskevan lainsäädännön seurantaan. Ehdotetussa 2 momentin 1 kohdassa kuitenkin täsmennettäisiin, että kyseessä on ehdotetun 1 momentin 1 kohdan tavoin lainsäädännön täytäntöönpanon ja soveltamisen seuranta. Kohdasta ehdotetaan poistettavaksi muita kieliä koskevan lainsäädännön valmistelussa avustaminen, sillä neuvottelukunnan tehtävät liittyvät ennen kaikkea kielilainsäädännön täytäntöönpanon ja soveltamisen edistämiseen ja seurantaan sekä kielellisten olojen kehitysten seurantaan. Neuvottelukunta voisi silti asiantuntijaelimenä osallistua myös muita kieliä koskevan lainsäädännön valmisteluun esimerkiksi antamalla lausuntoja.

Pykälän 2 momentin 2 kohdassa säädettäisiin neuvottelukunnan tehtäväksi seurata maan kielioloja ja kielellisten oikeuksien toteutumista sekä kansainvälistä kehitystä ja yhteistyötä. Erityisesti maan kieliolojen ja kielellisten oikeuksien seuranta on tärkeää, huomioiden ehdotetun pykälän 1 momentin 1 kohdan mukainen seurantatehtävä sekä hallituksen kielikertomuksen valmistelussa avustaminen. Tästä syystä kohtaa ehdotetaan muokattavaksi siten, että säädöksessä mainitaan erillisinä tehtävinä maan kieliolojen ja kielellisten oikeuksien toteutumisen seuranta sekä kansainvälisen kehityksen ja yhteistyön seuranta.

Pykälän 2 momentin 3 kohta pysyisi ennallaan ja siinä säädettäisiin neuvottelukunnan mahdollisuudesta oma-aloitteisesti valmistella suosituksia kielilainsäädäntöön ja sen soveltamiseen liittyvissä kysymyksissä sekä tehdä aloitteita kielellisten oikeuksien edistämiseksi ja kielellisen yhdenvertaisuuden toteutumiseksi.

3 § Kokoonpano

Pykälässä säädettäisiin neuvottelukunnan kokoonpanosta ja neuvottelukunnassa edustettuina olevista tahoista. Neuvottelukunnan on tarkoitus olla asiantuntijaelin.

Pykälän 1 momentti, jossa säädetään neuvottelukunnan puheenjohtajasta, varapuheenjohtajasta ja jäsenistä pysyisi ennallaan.

Pykälän 2 momenttia ehdotetaan yksinkertaistettavaksi, niin että neuvottelukunnassa olisi edustettuina neuvottelukunnan tehtävien kannalta keskeisten alojen, kunnallishallinnon sekä kielenhuollon tai kielentutkimuksen asiantuntemus sekä muu tehtävien kannalta olennainen asiantuntemus. Lisäksi 2 momenttiin ehdotetaan lisättävän, että neuvottelukunnassa olisi edustus Svenska Finlands folkting -järjestöstä ja saamelaiskäräjiltä. Pykälässä mainittu edustus tarkoittaa käytännössä, että Svenska Finlands folkting –järjestö ja saamelaiskäräjät nimeävät molemmat heitä edustavan jäsenen ja varajäsenen neuvottelukuntaan. Svenska Finlands folkting -järjestö ja saamelaiskäräjät ovat toimineet pysyvinä asiantuntijoina neuvottelukunnassa sen edellisillä toimikausilla. Asiantuntijajäsenyys on perustunut neuvottelukunnan asiassa tekemään päätöksen. Ehdotettua muutosta, jolla kyseisten elinten edustajat nimitettäisiin jäseniksi neuvottelukuntaan, on perusteltu niiden lakisääteisellä tehtävällä edistää maan ruotsinkielisen väestön ja alkuperäiskansan saamelaisten kielellisisiä oikeuksia. Svenska Finlands folkting -järjestö ja saamelaiskäräjät ovat vaaleilla valittuja elimiä. Saamelaiset valitsevat keskuudestaan saamelaiskäräjät. Svenska Finlands folkting -järjestöön edustajat valitaan kunnallisvaalien yhteydessä siten, että edustajanpaikkojen jakautuminen määräytyy ruotsinkielisten ehdokkaiden kunnallisvaaleissa saamien äänien perusteella.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan neuvottelukunta voisi kutsua pysyviä tai tilapäisiä asiantuntijoita sekä tarpeen mukaan kutsua myös muita asiantuntijoita

kuultavaksi neuvottelukuntaan. Asiantuntijoita kutsumalla voitaisiin huolehtia siitä, että varsinaisten jäsenten lisäksi neuvottelukunnassa olisi asiantuntemusta tehtävien tai käsittelyssä olevien asioiden kannalta olennaisista kieliryhmistä tai muista tahoista. Asiantuntijoiden nimittämisestä määrätään voimassa olevan asetuksen 5 §:n mukaan neuvottelukunnan työjärjestyksessä. Tarkoituksena on, että neuvottelukunnan toiminnan kannalta keskeisistä asioista säädettäisiin uudessa asetuksessa, eikä erillistä työjärjestystä enää tarvittaisi. Neuvottelukunnan toimivalta kutsua asiantuntijoita ei käytännössä muuttuisi, vaikka kyseinen säännös siirrettäisiin neuvottelukunnan työjärjestyksestä asetukseen. Neuvottelukunta voisi edelleen oman harkintansa mukaan kutsua pysyviä tai tilapäisiä asiantuntijoita tai kuulla muita asiantuntijoita.

4 § Toiminnan järjestäminen
Pykälän 1 momentti sisältäisi uuden säännöksen neuvottelukunnan koollekutsumisesta. Momentissa säädettäisiin, että neuvottelukunta kokoontuu puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan kutsusta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin neuvottelukunnan päätösvaltaisuudesta ja se vastaisi sisällöltään voimassa olevan asetuksen 4 §:n sisältöä. Neuvottelukunta on päätösvaltainen, kun kokouksen puheenjohtaja ja vähintään puolet muista jäsenistä ovat saapuvilla. Mikäli asiaa päätettäessä ilmenee eriäviä mielipiteitä, päätetään asia yksikertaisella äänten enemmistöllä. Äänten mennessä tasan puheenjohtajan mielipide ratkaisee.

Pykälän 3 momentti sisältäisi säännökset neuvottelukunnan sihteeristöstä. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että neuvottelukunnalla on pääsihteeri, jonka oikeusministeriö määrää. Oikeusministeriö voisi lisäksi määrätä neuvottelukunnalle sihteerin. Ehdotettu momentti vastaisi pääosin voimassa olevan asetuksen 6§:ää, jossa säädetään neuvottelukunnan sihteeristöstä, mutta sen sisältöä on hieman yksinkertaistettu. Lisäksi riittäisi, että neuvottelukunnalla olisi vain yksi sihteeri, joka olisi pääsihteeri.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin neuvottelukunnan toiminnan järjestämisestä. Ehdotuksen mukaan neuvottelukunta päättäisi muista toimintansa järjestämistä koskevista menettelytavoista ja voisi asettaa työvaliokunnan sekä tarpeen mukaan jaostoja ja työryhmiä. Ehdotettu 4 momentti on tarkoitus korvata voimassa olevan asetuksen 5 §:n sisältö, jossa säädetään neuvottelukunnan työjärjestyksestä, jossa määrätään muun muassa neuvottelukunnan asettamasta työvaliokunnasta, jaostoista ja työryhmistä. Tarkoituksena on, että neuvottelukunnan toiminnan kannalta keskeisistä asioista säädettäisiin uudessa asetuksessa, eikä erillistä työjärjestystä enää tarvittaisi.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin neuvottelukunnan toimintaan osallistuvien henkilöiden palkkioista. Ehdotuksen mukaan neuvottelukunnan jäsenille, sihteerille sekä asiantuntijoille maksettavista palkkioista ja kustannusten korvaamisesta päättäisi oikeusministeriö. Ehdotettu 5 momentti korvaisi voimassa olevan asetuksen 8 §:n, jonka mukaan neuvottelukunnan palkkiot ja matkakustannusten korvaaminen suoritetaan oikeusministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Ehdotetun muutoksen myötä palkkioiden maksamista ei enää edellytettäisi, vaan asiasta päättäisi oikeusministeriö.

3.3. Kumottavat pykälät
Oikeusministeriö on hyväksynyt 26.11.2004 voimassa olevan asetuksen 5 §:n mukaisesti neuvottelukunnan työjärjestyksen. Toiminnan kannalta keskeisistä asioista ehdotetaan säädettäväksi uudessa 3 ja 4 §:ssä eikä erillistä työjärjestystä enää tarvittaisi. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi ja tämän johdosta pykälän nojalla hyväksytty työjärjestys myös kumoutuu.

Nykyisen asetuksen 6 §:n mukaan neuvottelukunnalla on sihteeristö, johon kuuluu pääsihteeri ja tarvittava määrä sihteereitä. Oikeusministeriö määrää pääsihteerin ja määrää tai kutsuu sihteerit. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi ja sihteeristöstä ehdotetaan säädettäväksi uudessa 4 §:ssä.

Voimassa olevan 7 §:n mukaan neuvottelukunta laatii vuosittain toimintasuunnitelman sekä kertomuksen toiminnastaan ja esittää nämä oikeusministeriön hyväksyttäväksi. Neuvottelukunta voisi jatkossakin hyväksyä toimintasuunnitelman sekä toimintakertomuksen, mutta niistä ei olisi tarpeen säätää asetuksessa. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi.

Voimassa olevan asetuksen palkkioita koskeva 8 § ehdotetaan kumottavaksi ja palkkioista ehdotetaan säädettäväksi uudessa 4 §:ssä.

4. Vaikutukset
Asetusehdotuksella ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia. Neuvottelukunnan kustannukset maksetaan momentilta 25.01.01 (oikeusministeriön toimintamenot).

5. Asetuksenantovaltuus
Perustuslaki 119 §:n 2 momentti.

6. Valmistelu
Asetuksen muutosehdotus on valmisteltu virkatyönä oikeusministeriössä. Asetusehdotuksesta pyydettiin lausunnot aikavälillä 1.-30.9.2020 lausuntopalvelu.fi:n kautta seuraavilta tahoilta: etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO, Finlandssvenska teckenspråkiga rf, Ihmisoikeuskeskus, Ihmisoikeusliitto, Karjalankielen sivistysseura, Kolttien kyläkokous, Kotimaisten kielten keskus, Suomen Kuntaliitto ry, Kuurojen Liitto ry, opetus- ja kulttuuriministeriö, Opetushallitus, romaniasiain neuvottelukunta, Suomen Romanifoorumi ry, saamelaiskäräjät, Selkokeskus, sosiaali- ja terveysministeriö, Suojärven Pitäjäseura ry, Suomalaisuuden Liitto ry, Svenska Finlands folkting, työ- ja elinkeinoministeriö, ulkoministeriö, valtiovarainministeriö, yhdenvertaisuusvaltuutetun toimisto.

Lausunnon toimittivat: Suomalaisuuden Liitto ry, ulkoministeriö, Svenska Finlands folkting, saamelaiskäräjät, Finlandssvenska teckenspråkiga rf, opetus- ja kulttuuriministeriö, Suojärven Pitäjäseura ry., Kuurojen Liitto ry, Kotimaisten kielten keskus, Opetushallitus, Kolttien kyläkokous ja Suomen Kuntaliitto ry. Suojärven pitäjäseura ry ilmoitti lausuvansa yhdessä Karjalan Kielet ry:n kanssa.

Lausunnoissa saadun palautteen perusteella voidaan todeta, että yleisellä tasolla asetukseen ehdotettuja muutoksia pidettiin hyvinä ja neuvottelukunnan toimintaa selkeyttävinä. Erityisesti tehtäviin lisätty vuoropuhelun edistäminen ja siihen käytännössä liittyvä tehtävä neuvottelupäivien järjestämisestä pidettiin hyvänä. Merkittävimmät lausunnoissa esitetyt muutosehdotukset koskivat neuvottelukunnan kokoonpanoa ja neuvottelukunnan nimeä. Nämä esitellään pääpiirteittäin alla. Lausuntojen perusteella ei ehdoteta muutoksia asetusehdotukseen.

Ehdotetun 1 §:n osalta Kotimaisten kielten keskus esittää harkittavaksi, että neuvottelukunnan ruotsinkielistä nimeä ”delegation för språkärenden” muutettaisiin, vaikka nimi on jo vakiintunut. Perusteluna esitetään, että nimi poikkeaa standardiruotsista koska sana "delegation" tarkoittaa ensisijaisesti tilapäisen luonteista ryhmittymää (lähde: Svensk ordbok utgiven av Svenska Akademien). Soveliaampi ruotsinkielinen nimitys neuvottelukunnalle olisi "nämnd" tai "kommission". Kanta on hyvin perusteltu ja sen kielenhuollollista painoarvoa ei ole syytä epäillä. Valtioneuvostossa on kuitenkin vakiintunut käytäntö, että ruotsiksi neuvottelukunnista käytetään

nimitystä ”delegation”. Myös hiljattain asetettu viittomakieliasioiden neuvottelukunta on saanut ruotsinkieliseksi nimekseen ”delegation”, eikä sen ruotsinkieliseen nimeen ole laintarkastuksessa kiinnitetty huomiota. Ruotsinkielisen nimen muuttaminen voisi myös herättää toimivaltaa koskevia kysymyksiä. ”Nämnd” viittaa päätäntävaltaa harjoittavaan elimeen, josta nyt asetettavassa neuvottelukunnassa ei ole kyse. Ruotsinkielisen käsitteen ”delegation” korvaamista olisi mahdollisesti pohdittava laajemmin valtioneuvoston asettamien neuvottelukuntien osalta, mutta yksittäisenä poikkeuksena se heikentäisi muuten johdonmukaista vastaavien toimielimien nimeämiskäytäntöä.

Ehdotuksen 2 § koskee neuvottelukunnan tehtäviä, jossa painottuvat kansalliskielet ja niihin liittyvä lainsäädäntö. Muiden kielten osalta sekä kansainvälisen kehityksen seuraamisen osalta lausunnoissa katsottiin yleisesti, että asetusehdotuksen muotoilut ovat selkeitä ja tarkoituksenmukaisia. Lausuntojen pohjalta ei ole nähtävissä muotoiluja ratkaisevasti selkeyttäviä muutosehdotuksia, eikä toiminnan osalta sen kaltaisia ehdotuksia toimintatavoiksi joita neuvottelukunnan niin halutessa ei olisi mahdollista toteuttaa ilman että tästä erikseen säädettäisiin.

Ehdotuksen 3 §:n osalta, joka koskee neuvottelukunnan kokoonpanoa, monet lausunnonantajat ovat ehdottaneet lisäedustusta neuvottelukuntaan. Kolttien kyläkokous esittää, että neuvottelukunnassa tulisi olla Kolttien kyläkokouksen edustaja, ja saamelaiskäräjät tukee tätä ehdotusta. Kuurojen liitto katsoo, että liiton edustus tulisi pitää nykyisellään. Finlandssvenska teckenspråkiga katsoo, että molemmista viittomakielen kieliryhmistä tulisi olla edustus neuvottelukunnassa. Suojärven pitäjäseura katsoo, että neuvottelukunnasta puuttuu autoktonisen (kotoperäisen) karjalan kielen puhujien edustus tai pysyvä asiantuntija, joka edustaa kaikkien karjalan kielten puhujia. Opetushallitus ehdottaa, että opetushallituksella olisi pysyvä asiantuntijapaikka neuvottelukunnassa. Suomalaisuuden liitto esittää, että neuvottelukunnassa tulisi olla edustus myös Suomalaisuuden liitosta.

Neuvottelukunta asetetaan kielilain täytäntöönpanoa varten. Olennaisin kokoonpanoa koskeva muutos olisi, että Svenska Finlands folkting -järjestöllä ja saamelaiskäräjillä olisi suoraan asetukseen perustuva jäsenyys neuvottelukunnassa. Aiemmin kyseisten elinten edustajat on kutsuttu neuvottelukunnan toimesta asiantuntijoiksi. Muilla tahoilla joita lausunnoissa ehdotetaan neuvottelukunnan jäseniksi ei voida katsoa olevan samanlaista lakisääteistä edistämistehtävää kielellisten oikeuksien osalta. Tämän vuoksi niille ei ole ehdotettu jäsenyyttä neuvottelukunnassa.

Lausunnoissa esitetään myös tahoja asiantuntijoiksi. Uusi asetus ei muuta neuvottelukunnan mahdollisuutta kutsua pysyviä tai tilapäisiä asiantuntijoita neuvottelukuntaan sekä tarpeen mukaan kuulla myös muita asiantuntijoita. Muiden kieliryhmien tai alojen lausunnoissa esittämät huomiot edustuksesta neuvottelukunnassa voidaan järjestää pysyvän tai tilapäisen asiantuntijajäsenyyden kautta. Asiantuntijoiden kutsuminen on kuitenkin, kuten aiemminkin, neuvottelukunnan omassa päätäntävallassa.

Asetusehdotuksen suomen- ja ruotsinkielinen versio on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

7. Voimaantulo ja täytäntöönpano

Ehdotetaan, että asetus tulee voimaan 1.7.2021.

Asetuksen täytäntöönpanoa varten oikeusministeriö ryhtyy valmistelemaan ehdotusta uuden neuvottelukunnan kokoonpanoksi.